

נוספת אינן יודעות אם הוא דם תחילת נדה או דם של תחילת זיבה, ואינן יודעות אם לשבת שבעה ימי טומאה של נידה או לשמור יום כנגד יום של זיבה.

אמר רבי יהושע, עד שאתם מתקנים את השוטות כלומר אלו שטועות ואינן יודעות אם זה ביום או בלילה.

בואו ותקנו את הפקחות וכפי שיתבאר בגמרא.

גמרא:

שנינו במשנה, אשה הרואה דם בבין השמשות של יום י"א חוששת בראיותיה לתחלת נדה וסוף נדה.

ומקשה הגמרא: הרי החשש שבאותה ראייה הוא, תחלת נדה וסוף זיבה היא, שמא היתה ראייתה בלילה שהוא זמן נידה או ביום שלפניו שהוא זמן זיבה?!?

אמר רב חסדא: הכי קאמר, הרואה יום י"א בין השמשות חוששת כתוצאה מראיה זאת לשני דברים:

א. באותה ראייה עצמה יש לה לחוש לתחילת נדה וסוף זיבה.

דהיינו: שמא היתה ראייתה בלילה והרי היא חייבת לשבת לנדתה שבעה ימים, ושמא היתה ראייתה ביום י"א, ובאם קדמו לה שתי ראיות [ביום ט' וביום י' בימי הזיבה], הרי היא זבה גדולה, וצריכה להביא קרבן מספק ואינו נאכל.

ב. ובשביעי לנדתה אם תחזור ותראה בו דם, הרי מלבד החשש שמא היתה הראיה הקודמת בימי זיבה ונמצא שראייתה זו היא ראייה של תחלת נדה וחייבת לשבת עליה שבעת ימי נדה, היא חוששת גם שמא היתה הראיה הקודמת בלילה ונמצא שראייתה עתה היא בשמיני לנדתה והרי היא ראייה של סוף נדה, כלומר אחרי שבעת ימי נידה ואם תמשיך לראות במשך שלשת הימים הבאים יהיו אלו ראיות של תחילת זיבה וצריכה לשבת עליהם עוד שבעה נקיים!

שנינו במשנה: **אמר רבי יהושע, עד שאתם מתקנים את השוטות כו'.**

ותמהה הגמרא: וכי הני הרואות בבין השמשות ומספקות בראיתן משום שבין השמשות הוא ספק יום ספק לילה,

שוטות נינהו? הרי טועות נינהו! שאינן א-ד יודעות מהו דינן, אם כנודות או כזבות.

אלא, תני, עד שאתם מתקנים את הטועות בואו ותקנו את הפקחות! ובאיזו פקחות אמר רבי יהושע שצריך לתקנן?

דהניא: אשה אשר במשך כל ימיה יש לה, יום אחד טמא, שרואה בו דם, ויום אחד טהור, שלא רואה בו דם, תקנתה היא:

משמשת ביום השמיני לראייתה הראשונה, שהרי היא יכולה לטבול ולטהר עצמה אור ליום השמיני לפי שאינה רואה בו דם [ולשמש בו לילה ויום], ולילוי עמו, (32) שגם בלילה שלאחריו היא מותרת משום שאינה נוהגת לראות אלא ביום, ולפיכך היא טמא

32. מבואר בסוגיא שברואה יום כן ויום לא, משמשת ביום השמיני ובליל התשיעי, ובתשיעי

רק בבוקר של היום התשיעי.

זכמו כן תוכל לשמש בעוד ארבעה לילות מתוך שמונה עשר יום [שמהם מורכב "מחזור שלם" של שבעה ימי נדות ואחד עשר ימי זיבות] ואלו הן:

א. לאחר שתראה ביום התשיעי, שהוא יום זיבה, היא תשמור את יום העשירי [שאינה רואה בו] כדין "שומרת יום כנגד יום", ותטבול, ותטהר, ותשמש בלילה שלאחריו [אור ליום אחד עשר].

ב. ולאחר שתראה ביום האחד עשר היא תשמור את יום השנים עשר ותטבול ותטהר ותשמש בלילה שלאחריו [שהוא אור ליום שלשה עשר].

ג. וכן כשתראה ביום י"ג, תשמור את יום י"ד, ותשמש אור לט"ו.

ד. וכן כשתראה ביום ט"ו, תשמור את יום ט"ז, ותשמש אור לי"ז.

[אמנם, לכשתראה בי"ז ותשמור את י"ח, הרי גם בלילה שלאחריו, אור לי"ט, היא מותרת לשמש. אך כיון שאין הלילה הזה כלול בתוך י"ח יום של מחזור ימי נדה וזבה הקודם, אלא הוא שייך למחזור הבא של י"ח ימי נדה וזבה, לא כללו התנא בכלל הלילות שהיא מותרת לשמש].

אבל, ואם היתה רואה את הדם מבערב, אינה משמשת אלא שמיני בלבד! ובשמיני תשמש בלילו ויומו, אך בשאר הימים אינה יכולה לשמש שהרי ביום שראתה בו היא רואה מבערב. וביום שאינה רואה בו היא צריכה לשמור יום כנגד יום.

ואם היה סדר ראייתה שני ימים טמאין ושני ימים טהורין, תקנתה היא:

א. משמשת שמיני, לילו ויומו!

ב. ולאחר שתראה בתשיעי ובעשירי ותשמור את יום האחד עשר, תשמש ביום שנים עשר!

ג. ולאחר שתראה בי"ג ובי"ד ותשמור בט"ו, תשמש ביום ששה עשר!

ד. אבל, לאחר שתראה ביום י"ז וי"ח היא אינה יכולה לשמש ביום י"ט, משום שיום הי"ח הוא יום הי"א לימי זיבה. וסבר שהרואה ביום הי"א לימי זיבתה אסורה לשמש למחר [על אף שיום זה הוא כבר מהימים הראויים לנידה ואין בו דין של "שומרת יום כנגד יום"].

ולפיכך יכולה לשמש בפעם הבאה רק ביום עשרים!

וכשתראה שוב, ביום הכ"א, הרי היא נידה. ומכאן ואילך יתחיל מחזור חדש נוסף של

בליל תשיעי. ומתוך, שמדובר באשה שיש לה שעה קבועה ביום שאז היא רואה, ואז גם לדעת האור זרוע אינה חוששת בעונה שלפני עונת הראיה.

ביום כשתראה - תאסר. והקשה החכמת בצלאל לדעת האור זרוע שמביא הש"ך ביורה דעה סימן קפ"ד סעיף קטן ז' שצריך אדם לפרוש מאשתו בעונת הראיה ועוד עונה אחת לפנייה, ואילו פה בסוגיא מבואר שרואה בתשיעי ביום, ומותרת

עשרים יום!

ומקשה הגמרא: **ותשמש נמי בתשסר** [תשעה עשר]? שהרי אינה צריכה לשמור את יום התשעה עשר בתורת שומרת יום כנגד יום, כי כבר חלפו י"א ימי הזיבה בסוף יום הי"ח, ואין לה יותר דין שימור!?

ומתרת: **אמר רב ששת: זאת אומרת,** "גרגרין" דתנן [ששנינו, לקמן במשנה, בתור כינוי גנאי של בעל תאווה למי שבועל אשה שראתה דם ביום הי"א לימי הזיבה, וטבלה למחרת], **אפור!**

והיינו: שאין זה כינוי גנאי גרידא אלא שאסרו חכמים לבעול אשה שראתה ביום הי"א לימי הזיבה וטבלה למחרתו, כדי שלא יבואו לטעות להתיר באשה שראתה באמצעם של ימי הזיבה [שהיא אסורה להבעל למחרת יום הראיה כי היא שומרת יום כנגד יום, וכל היום אסור אפילו אחרי שטבלה].

רב אשי אמר: לעולם ביום הי"ב לימי זיבתה אינה אסורה אפילו לא מדרבנן. כי יום האחד עשר לעולם אינו צריך שימור למחרתו, שהרי לעולם היום שלמחרת הוא היום הראשון של ימי נדה.

אלא, נחי דיום אחד עשר לא בעי שימור, יום עשירי מיהא בעי שימור! וה"שימור" יכול להיות רק יום טהור, וכאן הרי מדובר שראתה דם ביום הי"ז והי"ח למחזור, שהם יום העשירי והאחד עשר לימי זיבתה. ונמצא, שהיום האחד עשר שראתה בו, [לכן אפילו שהוא עצמו לא צריך שימור, בכל זאת] הוא לא היה שימור ליום העשירי שראתה בו, והיום העשירי צריך שימור של

יום אחד נקי כנגדו.

ולכן, צריכה לשמור את יום הי"ב לזיבתה [שלא רואה בו], שהוא יום הי"ט למחזור! וממשיכה הגמרא להביא את המשכה של הברייתא:

אשה שהיה סדר ראייתה שלשה ימים טמאין ושלשה ימים טהורין, משמשת שני ימים, ושוב אינה משמשת לעולם!

שהרי במוצאי היום השביעי לנדתה היא אינה יכולה להטהר כיון שהיום השמיני הוא היום השני מתוך שלשת הימים שהיא רואה בהם. וראיית היום השמיני והתשיעי היא ראיית זיבה, וכפוסקת לראות ביום העשירי היא עדיין אינה יכולה לטבול כי היא צריכה לשמור את יום העשירי מדין שומרת יום כנגד יום. ונמצא, שיכולה לטבול אך ורק באור ליום האחד עשר ולשמש בכל יום י"א, וכן למחרתו ביום הי"ב. ומכאן ואילך, משתראה שלשה ימים [החל מהיום הי"ג] הרי היא זבה גדולה, ואינה יכולה להטהר לעולם כלל שהרי אף פעם אינה יכולה לספור שבעה ימים רצופים נקיים!

ואם היה סדר ראייתה ארבעה ימים טמאין וארבעה ימים טהורין, משמשת יום אחד בלבד, ושוב אינה משמשת לעולם. שהרי יכולה לטבול רק אור ליום השמיני שהוא היום האחרון לימים שאינה רואה בהם, ולאחר מכן משתמא בימי זיבתה הרי היא זבה שאינה יכולה לעולם לספור שבעה ימים נקיים רצופים, וטמאה לעולם.

ואם היה סדר ראייתה חמשה ימים טמאים וחמישה ימים טהורין, הרי היא טובלת אור

ליום השמיני, ומשמשת שלשה ימים [שמיני, תשיעי ועשירי], ומשתראה ביום האחד עשר הרי היא נעשית זבה שאינה יכולה להטהר, ושוב אינה משמשת לעולם.

ואם היה סדר ראייתה ששה ימים **טמאין וששה ימין טהורין**, משמשת המשה ימים [ח ט י יב] ושוב אינה משמשת לעולם.

ואם היה סדר ראייתה **שבעה ימים טמאין ושבעה ימים טהורין**, משמשת רביע ימיה מתוך כ"ח ימים.

והיינו: שהמחזור שלה מתחלת נדות לתחילת נדות הוא כ"ח יום.

כי לאחר שטובלת לנדותה בסוף שבעת הימים הטמאים הראשונים היא משמשת שבעה ימים. ושוב היא נטמאת במשך שבעה ימים שארבעה מהם היו בתוך י"א ימי זיבותה ונעשית זבה גדולה, וצריכה אחר כך למנות שבעה ימים נקיים, שלאחריהם היא שוב רואה בתחילת נדה.

ונמצא שמתוך כ"ח ימי מחזוריה היא משמשת במשך שבוע בלבד והיינו "רביע ימיה מתוך כ"ח ימים".

ואם היה סדר ראייתה **שמונה ימים טמאין ושמונה ימים טהורין**, משמשת המשה עשר יום מתוך ארבעים ושמונה. והיינו:

א. בסיום שמונת הימים הטמאים הראשונים מתחילים שמונת הימים הנקיים מדם, והרי היא שומרת את היום התשיעי [שהוא יום נקי] כנגד היום השמיני שראתה בו [שהוא היום הראשון ל"א ימי זיבתה], ומותרת מכאן ואילך בשבעת הימים הבאים.

ב. בסיום שמונת הימים הטהורים הראשונים הרי היא נטמאת למשך שמונה ימים נוספים [שבהם היא רואה דם בכל יום], אך אינה נעשית בהם זבה גדולה. לפי שתחילת הראיה היא ביום העשירי לימי זיבתה ונמצא שראתה דם רק בשנים מתוך אחד עשר ימי הזיבה [ביום העשירי וביום הי"א], ולפיכך ששת הימים האחרונים שראתה בהם דם הרי הם ששה ימי נדה.

ג. בחלוף שמונת הימים הטמאים השניים, שמתוכם היו ששת הימים האחרונים ימי נדה, מתחילים שמונת הימים השניים הנקיים מדם, והרי היא נמצאת עתה ביום השביעי לנדתה. ולפיכך היא טובלת בערב, ושוב יש בידה שבעה ימים שמונתה לשמש בהם. [ועד עתה עברו עליה שלשים ושניים יום. פעמיים שמונה ימים טמאים ופעמיים שמונה ימים טהורים].

ד. בסיום שמונת הימים הטהורים השניים [שהראשון בהם היה בימי נדה ושבעת האחרים היו בימי ב', ז' מתוך י"א הימים הראויים לזיבה], מתחילים שמונת הימים הטמאים השלישיים [כשארבעת הראשונים הם בימים ח' ט' י' י"א של הימים הראויים לימי זיבתה], ובהם היא נעשית זבה גדולה [ונמצא שעברו עליה עד עתה ארבעים יום].

ה. ובסיום שמונת הימים הטמאים השלישיים מתחילים שמונת הימים השלישיים הנקיים מדם, והרי היא סופרת כדין זבה גדולה שבעה ימים נקיים מתוך שמונת הימים הנקיים מדם.

ובערב, אור ליום השמיני הנקי, היא טובלת, ומותרת ליום אחד בלבד! שהרי

למחרת מתחילים שמונת ימי טומאה נוספים.

ונמצא, שבמשך ארבעים ושמונה יום היתה מותרת לשמש:

בשבעה מתוך שמונת הימים הטהורים הראשונים.

בשבעה מתוך שמונת הימים הטהורים השניים.

וביום אחד מתוך שמונת הימים הטהורים השלישיים.

ומקשה הגמרא: הרי ארביסר הווי?

וסבר המקשה שאינה מותרת לשמש ביום האחרון של שמונת הימים הטהורים השלישיים, משום שראיית שמונת הימים הטמאים השלישיים התחילה בימי ח' ט' י' י"א לימי הזיבה והמשכה בימי א' ב' ג' ד' לימי הנדה, ונמצא שספירת ז' הנקיים התחילה ביום ה' לימי נדה ונמשכה בימי ו' ז' לימי הנדה וכן הלאה ביום ח' שהוא כבר מהימים הראויים לזיבה.

וסבר המקשה שאי אפשר למנות ז' נקיים של זבה בימי נדה, כאשר כבר ראתה בהם דם בתחילת ימי הנדה, על אף שימי הנדה שלאחריהם היו ימים נקיים. אלא, עליה לחכות עד שיחלו הימים הראויים לזיבה ואז להתחיל בספירת ז' הנקיים.

ומתרצת הגמרא: אמר רב אדא בר יצחק: זאת אומרת, ימי נדתה שאין רואה בהן, עולין לספירת ז' נקיים לטהרה מטומאת זיבתה! ולפיכך על אף שספירת ז' הנקיים התחילו ביום החמישי לנדתה אחרי שכבר

ראתה בארבעת ימי הנידה הראשונים, בכל זאת יכולה למנות שבעה נקיים החל מהיום הששי לנדתה ולטהר עצמה ביום השמיני.

דאיבעיא להו:

ימי לידה, שהם ז' לזכר וי"ד לנקבה, שאינה ט-ב רואה בהם דם, מהו שיעלו לספירת זיבתה של שבעה נקיים?

ומדובר שילדה כשהיא זבה, ופסקה מיד לאחר הלידה מלאות דם, והספק הוא אם יכולה לספור את שבעת הנקיים של זבה בתוך ימי הטומאה של יולדת.

וזה דומה לספק שלנו בזבה האם יכולה לספור את שבעת הימים הנקיים בתוך ימי טומאת נידתה, כאשר אינה רואה בהם דם.

אמר רב כהנא: תא שמע ממה ששנינו בברייתא:

ראתה שנים ימים דם, בתוך י"א יום של ימי זיבתה, ולשלישי הפילה, אבל, ואינה יודעת מזה הפילה אם נפל או דבר שאינו נחשב ולד, הרי זו ספק זיבה ספק לידה.

שיש לפנינו ארבע אפשרויות: שביום השלישי היא,

א. הולידה ולד בלי לראות דם, ונמצא שטמאה משום יולדת ולא משום זבה. שהרי לא ראתה דם ג' ימים.

ב. לא הולידה ולד, אבל ראתה דם בפתיחת הרחם, ונמצא שהיא זבה ולא יולדת.

ג. ראתה דם בלידת ולד, ונמצא שהיא גם יולדת וגם זבה.